

درس چهارم - فقط برای تو

(بگو همانا نماز و عبادت‌هایم و زندگی و مرگم فقط برای خداست که پروردگار جهانیان است.) (انعام ۱۶۲)

مفاهیم: اخلاص در بندگی و زندگی به خاطر خدا / توحید عملی / انسان تمام اعمال خود را برای خدا انجام می دهد (لله) / نماز مقدم بر سایر اعمال و بیانگر اهمیت این عبادت بر سایر عبادات است / علت اینکه باید همه اعمال ما برای خدا باشد این است که وی رب جهانیان است / هدف زندگی انسان مخلص فقط خداوند است / «پروردگار» توحید در ربوبیت.

تدبر در قرآن

«قُلْ إِنَّمَا أَعِظُكُمْ بِوَاحِدَةٍ أَنْ تَقُومُوا لِلَّهِ مَثْنَىٰ وَفِرَادَىٰ...»*

(به بندگانم بگو شما را فقط یک موعظه می کنم، و آن اینکه به صورت جمعی یا فردی برای خدا قیام کنید.) (سبأ ۴)

مفاهیم: قیام برای خدا اقدامی برای اخلاص در بندگی / یکی از وظایف انبیاء موعظه مردم است / دستور به پیامبر برای تبلیغ قیام برای خدا توسط مردم برای اجرای فرامین الهی (آیه انذار) / قیام باید خالصانه برای خدا باشد / هدایت مردم و موعظه آنان توسط انبیاء از مصادیق توحید در ربوبیت است / «لله» بیانگر اخلاص (حسن فاعلی)، نه مالکیت / توحید عملی / «آن تقوموا» حسن فعلی.

«أَلَمْ أَعْهَدْ إِلَيْكُمْ يَا بَنِي آدَمَ أَنْ لَا تَعْبُدُوا الشَّيْطَانَ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ وَأَنْ اعْبُدُونِي هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ»*

(ای فرزندان آدم، آیا از شما پیمان نگرفته بودم که شیطان را نپرستید که او دشمن آشکار شماست؟ و این که مرا

پرستید که این راه مستقیم سعادت است.) (یس ۶۰ و ۶۱)

مفاهیم: بندگی خداوند و عدم اطاعت از شیطان، گرایشی فطری در انسان / علت نهی اطاعت از شیطان دشمنی آشکار وی با بنی آدم است / بعد از نهی از شیطان، انسان به اخلاص در بندگی و توحید عملی دعوت می شود / عبودیت و بندگی خداوند همان صراط مستقیم است / بندگی شیطان مخالفت با صراط مستقیم است / ارتباط با آیه «ان الله ربي و ربكم فاعبدوه هذا صراط مستقیم» که هر دو به صراط مستقیم و توحید عملی اشاره دارند / «آن لا تعبدوا الشيطان» نفی شرک عملی / «آن اعبدونی» عهد برای بندگی خداوند و بیانگر تولی / علت ضروری بودن پرستش خداوند، ختم شدن به راه رستگاری است / بیانگر شاهد مسئولیت پذیری از شواهد اختیار (درس ۵).

۱- مقصود از قیام گروهی و قیام فردی چیست؟ برای هر کدام نمونه‌هایی ذکر کنید.

یعنی انسان‌ها به صورت فردی یا گروهی برای اجرای دستورات خداوند به پاخیزند و اقدام کنند.

نمونه قیام‌های فردی: اقامه نماز، مطالعه کتب دینی، امر به معروف و نهی از منکر (تذکرات فردی) و...

نمونه قیام‌های گروهی: برپایی نماز جماعت، تشکیل حکومت اسلامی، جهاد، تشکیل گروه‌های خیریه، تشکیل گروه‌های جهادی برای سازندگی در مناطق محروم و...

۲- آیا میان عبارت «أَنْ اَعْبُدُونِي» و «أَنْ تَقُومُوا لِلَّهِ» رابطه‌ای می‌بینید؟ توضیح دهید.

بله، یکی از مصادیق بندگی و پرستش خدا قیام و به پا خاستن برای خداست. مفهوم مشترک دو عبارت (فقط مرا پرستید) و (فقط برای خدا قیام کنید) این است که هر عملی باید برای رضایت خدا باشد، حال این عمل می‌تواند عبادت خداوند باشد و یا هر عمل دیگری. هر عملی که برای کسب رضایت خداوند صورت بگیرد عبادت است. پس می‌توان گفت قیام خالصانه برای خدا هم عبادت است.

آموختیم که هدف خلقت انسان تقرب به خداست و این تقرب بدون تلاش خود انسان به دست نمی‌آید.

انسان، همواره بر سر دو راهی بندگی خداوند و بندگی هوای نفس و شیطان قرار دارد و زندگی، صحنه انتخاب یکی از این دو راه است.

آن کس که راه توحید را بر می‌گزیند و در پی آن اندیشه و دل و عمل خویش را برای رضای حضرت دوست قرار می‌دهد، خطراتی او را تهدید می‌کند و احتمال انحراف از توحید برای او هست. در روایتی از پیامبر اکرم (ص) آمده است که راهیابی شرک به دل انسان از راه رفتن مورچه‌ای سیاه در شب تاریک بر تخته سنگی سیاه پنهان تر است.

تا در این پرده جز اندیشه او نگذارم

پاسبان حرم دل شده ام شب همه شب

مفاهیم: اخلاص در اندیشه / لزوم مراقبت از فکر و اندیشه جهت دوری از شرک / تلاش در جهت زندگی توحیدی.